

FSAP คืออะไร

การประเมินภาคการเงินตามโครงการ Financial Sector Assessment Program (FSAP) เป็นโครงการความร่วมมือระหว่างกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund - IMF) และธนาคารโลก (World Bank) ซึ่งเริ่มขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2542 โดยเป็นการประเมินภาคการเงินระดับสากลที่ประเทศต่าง ๆ เข้ารับการประเมินอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะประเทศสมาชิกในกลุ่ม G20 และ 29 ประเทศที่มีความสำคัญต่อระบบการเงินโลก¹ ที่ต้องเข้ารับการประเมินทุก 5 ปี ขณะที่ประเทศอื่น ๆ สมัครเข้ารับการประเมินโครงการนี้แบบสมัครใจ เพื่อให้ได้รับการยอมรับในระดับสากล

ประโยชน์ของการเข้ารับการประเมิน FSAP

การเข้ารับการประเมิน FSAP จะช่วยให้แต่ละประเทศทราบถึงจุดแข็งจุดอ่อนในภาคการเงินของตน และส่งเสริมให้หน่วยงานกำกับดูแลมีการพัฒนาการกำกับดูแลภาคการเงินให้สอดคล้องตามมาตรฐานสากล อีกทั้ง ผลักดันให้เกิดการปฏิรูปโครงสร้างพื้นฐานของระบบการเงินให้มีความเข้มแข็งและก้าวหน้าได้รวดเร็วยิ่งขึ้น รวมถึงเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือและความมั่นใจในระบบเศรษฐกิจการเงินของประเทศแก่นักลงทุน

กรอบการประเมิน FSAP และรูปแบบการประเมิน

กรอบการประเมิน FSAP ประกอบด้วย (1) การประเมินด้านเสถียรภาพระบบการเงิน ดำเนินการโดย IMF ซึ่งเป็นการประเมินภาคบังคับที่ใช้กับทุกประเทศ และ (2) การประเมินด้านการพัฒนาระบบการเงิน ดำเนินการโดย World Bank ซึ่งเป็นการประเมินที่ใช้กับประเทศที่กำลังพัฒนา เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาภาคการเงินต่าง ๆ ทั้งนี้ ขอบเขตการประเมิน FSAP ของแต่ละประเทศจะมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับขนาดและความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญสำหรับประเทศนั้น ๆ

แนวทางการประเมิน FSAP มี 2 รูปแบบ ได้แก่ (1) การประเมินกรอบการกำกับดูแลเทียบกับมาตรฐานสากล โดยมีการให้คะแนน และ (2) การประเมินกรอบการกำกับดูแล เพื่อให้ความเห็นเชิงนโยบายและข้อเสนอแนะในการพัฒนารอบการกำกับดูแล โดยไม่มีการให้คะแนน

การประเมิน FSAP ของประเทศไทย

ประเทศไทยเข้ารับการประเมิน FSAP แบบสมัครใจเป็นครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ. 2550 ซึ่งผลการประเมินพบว่าภาพรวมมีเสถียรภาพค่อนข้างดี แต่มีข้อสังเกตบางประเด็น เช่น ความเป็นอิสระของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) การคุ้มครองเงินฝากเต็มจำนวนซึ่งควรปรับลดลง การปรับลดบทบาทภาครัฐทั้งในธนาคารพาณิชย์ (ธพ.) และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (SFIs) ซึ่งประเด็นส่วนใหญ่ได้รับการแก้ไขแล้วในปัจจุบัน

สำหรับในปี พ.ศ. 2561 – 2562 ธปท. และหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง เข้ารับการประเมิน FSAP โดยสมัครใจเป็นครั้งที่ 2 ซึ่งเข้ารับประเมินการกำกับดูแลเทียบกับมาตรฐานสากล โดยมีการให้คะแนนใน 4 เรื่อง ได้แก่ ภาคการธนาคาร ภาคตลาดทุน ธุรกิจประกันภัย และระบบการชำระเงินที่สำคัญในระบบบาทเน็ตและระบบการชำระราคาและส่งมอบหลักทรัพย์ของบริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด (TSD) และ **เข้ารับการประเมินกรอบการกำกับดูแล โดยให้ความเห็นเชิงนโยบายและข้อเสนอแนะ โดยไม่มีการให้คะแนน** เช่น การทดสอบภาวะวิกฤตภายใต้สถานการณ์จำลอง (stress test) และการออมเพื่อการเกษียณโดยภาคเอกชน

¹ กลุ่ม G20 ประกอบด้วย อาร์เจนตินา ออสเตรเลีย บราซิล แคนาดา จีน ฝรั่งเศส เยอรมัน อินเดีย อินโดนีเซีย อิตาลี ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ เม็กซิโก รัสเซีย ซาอุดีอาระเบีย แอฟริกาใต้ ตุรกี สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป

29 ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย ออสเตรีย เบลเยียม บราซิล แคนาดา จีน เดนมาร์ก ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส เยอรมัน ฮังการี อินเดีย ไอร์แลนด์ อิตาลี ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น ลักเซมเบิร์ก เม็กซิโก เนเธอร์แลนด์ นอร์เวย์ โปแลนด์ รัสเซีย สิงคโปร์ สเปน สวีเดน สวิสเซอร์แลนด์ ตุรกี สหราชอาณาจักร และสหรัฐอเมริกา

ผลการประเมิน FSAP ของประเทศไทยในครั้งนี้ (พ.ศ. 2561 – 2562)

ระบบการเงินของไทยในภาพรวมมีเสถียรภาพ มีความมั่นคงสามารถรองรับความผันผวนได้ดี และการกำกับดูแลภาคการเงินของไทยมีประสิทธิภาพสูง เป็นไปตามมาตรฐานสากลเทียบเคียงได้กับประเทศชั้นนำ โดย 10 ปีที่ผ่านมา ธพ. ยังคงมีบทบาทหลักในภาคการเงิน ขณะที่ภาคตลาดทุนและภาคประกันเติบโตขึ้นมาก อย่างไรก็ตาม มีประเด็นความเสี่ยงบางจุดที่ทางการต้องติดตามอย่างใกล้ชิด เช่น ความเปราะบางของหนี้ภาครัฐเร็ว โดยผู้ประเมิน FSAP มีข้อเสนอแนะที่สำคัญต่อการพัฒนาแนวทางกำกับดูแลภาคการเงินไทย เช่น การพัฒนากรอบกำกับดูแล SFIs ที่รับเงินฝากให้เทียบเคียงกับ ธพ. และการพิจารณานักกฎหมายและแนวทางตรวจสอบ ธพ. มาปรับใช้กับ สหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน (สหกรณ์การเงิน) การพิจารณาขยายการใช้มาตรการเชิงป้องกัน (macroprudential policy) ให้ครอบคลุมสถาบันการเงินอื่น เช่น SFIs และสหกรณ์การเงิน เพื่อดูแลปัญหาหนี้ภาครัฐเร็ว รวมถึง พิจารณารูปแบบที่เหมาะสมในการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อกำกับดูแลเสถียรภาพระบบการเงิน

รายงานภาพรวมผลการประเมิน FSAP ของไทย โดย IMF (รายงาน Financial System Stability Assessment)

<https://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2019/10/07/Thailand-Financial-System-Stability-Assessment-48723>

รายงานภาพรวมผลการประเมิน FSAP ของไทย โดย World Bank (รายงาน Financial Sector Assessment)

<http://documents.worldbank.org/curated/en/970411570811085872/Thailand-Financial-Sector-Assessment>

สรุปผลการประเมิน FSAP ในส่วนที่ ธพท. กำกับดูแล

การกำกับดูแลภาคการธนาคาร : ธพท. เข้ารับการประเมินการกำกับดูแลภาคการธนาคาร ตามมาตรฐาน Basel Core Principles for Effective Banking Supervision ซึ่งเป็นมาตรฐานสากลฉบับล่าสุดปี พ.ศ. 2555 โดยครอบคลุมประเด็นเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของผู้กำกับดูแล และมาตรการดูแลความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ จำนวน 29 ข้อ โดยได้รับผลการประเมินในระดับดีมาก 24 ข้อ และระดับดี 5 ข้อ ซึ่งแสดงถึงพัฒนาการในการกำกับดูแลและความเข้มแข็งของภาคการธนาคารของไทยได้เป็นอย่างดี โดยภาพรวมผลการประเมินภาคการธนาคารพบว่า

- ธพท. ไทยมีฐานะมั่นคง มีเงินกองทุนและสภาพคล่องสูง
- มีหลักเกณฑ์การดูแลความมั่นคงและการตรวจสอบ ธพท. ที่มีประสิทธิภาพเท่าทันความเสี่ยง
- ธพท. มีความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับ ธพ. และหน่วยงานกำกับดูแลทั้งในและต่างประเทศ

รายงานผลการประเมินการกำกับดูแลภาคการธนาคาร : www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2019/10/24/Thailand-Financial-Sector-Assessment-Program-Detailed-Assessment-of-Observance-Basel-Core-48749

การกำกับดูแลโครงสร้างพื้นฐานของระบบการเงินที่สำคัญ² - ระบบบาทเน็ต : ธพท. เข้ารับการประเมินการกำกับดูแลระบบบาทเน็ต ซึ่งเป็นระบบการชำระเงินที่มีมูลค่าสูงของประเทศตามมาตรฐาน Principles for Financial Market Infrastructure ฉบับล่าสุดปี พ.ศ. 2555 โดยครอบคลุมประเด็นเกี่ยวกับการดำเนินการและการบริหารจัดการความเสี่ยงของระบบบาทเน็ตจำนวน 17 ข้อ โดยได้รับผลการประเมินในระดับดีมาก 16 ข้อ และระดับดี 1 ข้อ รวมถึง การประเมินหน้าที่ความรับผิดชอบในการกำกับดูแล (responsibilities for authority) ได้รับผลการประเมินในระดับดีมากในทุกด้าน โดยภาพรวมผลการประเมินระบบบาทเน็ตพบว่า

- ระบบมีความมั่นคงปลอดภัย มีการบริหารจัดการความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องตามมาตรฐานสากล เช่น มีกฎหมายรองรับรายการที่ชำระดุลแล้วมีผลสมบูรณ์ไม่สามารถเพิกถอนได้ (payment finality) รวมถึงมีการจัดการด้านธรรมาภิบาลและการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนโปร่งใส
- ธพท. กำกับดูแลระบบบาทเน็ตเป็นไปตามมาตรฐานสากลระดับสูง และมีความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงาน ก.ล.ต. และ TSD เพื่อให้ระบบสามารถให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รายงานผลการประเมินการกำกับดูแลโครงสร้างพื้นฐานของระบบการเงินที่สำคัญ:

<http://documents.worldbank.org/curated/en/769411571259925337/Thailand-Assessment-of-Observance-of-the-CPSS-IOSCO-Principals-for-Financial-Market-Infrastructures-BAHTNET-and-TSD>

² ประเทศไทยเข้ารับการประเมิน FSAP ด้านการกำกับดูแลโครงสร้างพื้นฐานของระบบการเงินที่สำคัญใน 2 ระบบ ได้แก่ ระบบบาทเน็ต และระบบการชำระราคาและส่งมอบหลักทรัพย์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ TSD